

Mijn verhaal

ELKE WEEK EEN PERSOONLIJKE GETUIGENIS

Mieke (33) is doof, maar werd toch lerares

"De slogan 'Levenslang leren' geldt blijkbaar niet voor doven in het onderwijs aan volwassenen: daar is er geen budget voorzien voor tolken"

"Dit jaar is voor mij glorieus begonnen: na een lerarenopleiding van twee jaar in het volwassenonderwijs, behaalde ik het getuigschrift pedagogische bekwaamheid.

Het moment dat ik dat felbegeerde papiertje kreeg, zal ik nooit vergeten. Het betekende niet alleen de bekroning van een periode van hard werken, maar ook een persoonlijke overwinning. Leerlingen in het volwassenonderwijs hebben namelijk geen recht op een door de overheid betaalde tolk, en die heb ik absoluut nodig: ik ben volledig doof. Ik geef al een tijdje les in Vlaamse Gebarentaal. De werkgever van deze school heeft de uren van een tolk uit eigen middelen betaald en de lerarenopleiding zelf stond in voor de vervoerskosten. Ook mijn 'horende' medeleerlingen hebben zich enorm ingespannen om mijn dove collega en mij te helpen. Ze stelden ons vaak hun notities ter beschikking, want naar de tolk kijken en tegelijk schrijven, dat gaat niet. Ze leerden vooral duidelijk tegen ons te praten en te articuleren, en hun woorden met gebaren te ondersteunen. Ik denk dat het ook voor hen een verrijkende ervaring is geweest om twee dove medeleerlingen in de klas te hebben.

Ik ben als oudste kind geboren uit twee dove ouders en ik heb nog twee jongere broers die horend zijn. Met mijn ouders communiceerde ik in VGT (Vlaamse Gebarentaal), met mijn broers praatte ik Nederlands. Maar zij steunden mij zoveel

mogelijk door ook gebarentaal te gebruiken. Ik ben dus thuis tweetalig opgevoed. Van jongs af ging ik naar school in een bekende Vlaamse dovenschool, waar het onderwijs toch heel oraal gericht is. Er wordt lesgegeven in gesproken taal en je moet al je aandacht investeren in het liplezen. Daar was ik gelukkig in geïnteresseerd door mijn thuissituatie en doordat ik ook horende vriendinnen had. Met mijn dove vriendinnen communiceerde ik in mijn moedertaal: de Vlaamse Gebarentaal, dus. In het lager onderwijs wilde ik al dolgraag naar een gewone school. Maar dat was in die tijd niet vanzelfsprekend en mijn ouders stonden het ook niet toe. Tolken in het onderwijs bestonden nog niet en het sociaal contact met mijn klasgenootjes zou zeker ook niet vlot verlopen. Later volgde ik de 'Verkoop- en Kantoorafdeling' in dat doveninstituut, maar dat was heel frustrerend voor mij. Ik had een enorme leerehonger en voelde dat ik veel meer aankon dan het niveau dat ons daar werd voorgeschoteld. Gelukkig kon ik op mijn vijftiende naar een andere afdeling. Ik moest in een recordtempo heel veel vakken inhalen, maar deed dat met grote inzet. Via de centrale examencommissie behaalde ik mijn diploma en ik ben de school nog steeds dankbaar dat ze me toen die kans gegeven hebben.

De behoefte om te studeren bleef, maar bij gebrek aan tolken gaf ik het op en ging werken. Ik kwam bij de Federatie voor Vlaamse Doven terecht

en volgde er opleidingen in Dovencultuur en gebarentaal. Daarnaast deed ik computercursussen en werd ik actief lid van enkele dovenverenigingen. De microbe van het lesgeven kreeg ik pas echt te pakken toen ik zelf een cursus Vlaamse gebarentaal gaf, waarbij ook horenden de taal van de doven leerden begrijpen. Toch kwam na een tijd mijn frustratie weer naar boven: ik zag dat al mijn collega's hun vaste benoeming kregen, maar ik niet. Ik had namelijk geen pedagogisch diploma. Ik was ambitieus genoeg om er aan te beginnen, maar in het volwassenonderwijs, waar ik een tweejarige opleiding zou kunnen volgen, waren geen tolken voorzien.

De overheidscampagne om mensen levenslang te laten leren geldt blijkbaar niet voor doven: de regering heeft geen geld over voor tolken in het volwassenonderwijs. Ik heb het alleen aan de inzet van mijn werkgever en de school zelf te danken dat ik mijn capaciteiten volop heb kunnen benutten. Ik geef al zes jaar les aan de school waar mensen studeren voor Tolk Vlaamse Gebarentaal. Daarnaast geef ik nu les aan het doveninstituut waar ik zelf als kind school heb gelopen. Ik doceer er het vak Dovencultuur aan leerlingen van het secundair onderwijs. De kans dat ik over een tijdje een vaste benoeming krijg, is er veel reëler door geworden. Alle inspanningen zijn dus zeker niet voor niets geweest."

Interview: Diane Broeckhoven.

SCHRIJF ONS UW VERHAAL

Wilt u ook uw bijzondere verhaal vertellen? Schrijf dan met voldoende gegevens (die door ons discreet worden behandeld) naar Libelle - Mijn verhaal, Uitbreidingstraat 82, 2600 Berchem.